

บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน
ของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต*

ROLE OF ADMINISTRATOR AFFECTING THE LEARNING RESOURCE
UTILIZATION OF STUDENT DEVELOPMENT OF SCHOOLS UNDER
PHUKET CITY MUNICIPALITY

สุกัญญา ภูเฮียงแก้ว

Sukanya Phuhiengkaew

สุทธีวรรณ ตันติโรจนาวงศ์

Suttiwan Tuntirojanawong,

ศจี จิระโร

Sajee Jiraro

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

E-mail: oy_suka@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหาร 2) ศึกษาการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 4) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต เป็นการศึกษาเชิงสหสัมพันธ์ มีขอบเขตด้านเนื้อหา 1) บทบาทผู้บริหาร 1.1) การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ 1.2) การเป็นผู้อำนวยการ ความสะดวก 1.3) การประสานความสัมพันธ์ 1.4) การพัฒนาครูและบุคลากร 1.5) การประเมินผล การใช้แหล่งเรียนรู้ และ 2) การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน 2.1) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ 2.2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 2.3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2.4) การพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 2.5) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แหล่งเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ครูผู้สอนโรงเรียนจำนวน 266 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกด้านด้านการพัฒนาครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 2) การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้อยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านการพัฒนา กิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 4) บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ

* Received 3 June 2020; Revised 15 June 2020; Accepted 30 June 2020

ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, การส่งเสริม, การใช้แหล่งเรียนรู้

Abstract

The purpose of this research was to 1) study the roles of administrators in promoting the use of learning resources for learner development 2) studying the promotion of using learning resources for learner development 3) studying the relationship between roles Of administrators and promoting the use of learning resources for learner development, and 4) studying the roles of administrators affecting the promotion of using learning resources for development The students of a municipal school in Phuket. It is a correlation research. The scope of content 1) roles of administrators, 1.1) planning for the use of learning resources, 1.2) being facilitators, 1.3) coordination, 1.4) teacher and personnel development, 1.5) evaluation of the use of learning resources, and 2) Promotion of the use of learning resources to develop learners 2.1) Searching for learning resources 2.2) Learning resources management to facilitate learning 2.3) Learning resources development 2.4) Developing activities that promote the use of learning resources Know 2.5) Development of information technology systems, learning resources The key informants are 266 school teachers. The results of the research revealed that 1) The roles of administrators affecting the use of learning resources were at the high level in all aspects, the teacher and personnel development had the highest mean value. 2) The promotion of the use of learning resources is at the high level in all aspects. Regarding the development of activities that promoted the use of learning resources the highest mean. 3) The relationship between the roles of administrators and the promotion of the use of learning resources to develop the learners found that the roles of administrators have a positive relationship with the promotion of use Learning sources 4) The role of administrators effecting the promotion of the use of learning resources to develop learners, it is found that the evaluation of the use of learning sources And planning to use learning resources Affecting the promotion of the use of learning resources to develop learners of schools under the municipality of Phuket province. With statistical significance at the level of 0.01

Keywords: Executive Role, Promotion, Using Learning Resources

บทนำ

ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษา รวมทั้งเป็นผู้สนับสนุนทุก ๆ ด้าน เพื่อให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดประสงค์ที่วางไว้ (รังสรรค์ เลื่อมสำราญ, 2560) ได้สรุปไว้ว่าผู้บริหารจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญดังนี้ 1) จัดให้มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ของโรงเรียน 2) ส่งเสริมสนับสนุนให้ข้อเสนอแนะแก่บุคลากรภายในโรงเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนรู้พร้อมทั้งให้มีการจัดตั้งเครือข่ายทางวิชาการ ชมรมวิชาการ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน 3) ส่งเสริมสนับสนุน ให้มีการพัฒนาและใช้สื่อต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสื่อที่ให้ข้อเท็จจริงเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ โดยหาแหล่งสื่อที่เสริมการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 4) ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนและชุมชน 5) นิเทศ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อการเรียนรู้ พร้อมทั้งชี้แนะช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของบุคลากรเกี่ยวกับสื่อการเรียนรู้

การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดกระบวนการเรียนรู้และสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่การจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้นจึงถือได้ว่าเป็นภารกิจที่โรงเรียนต้องรับผิดชอบ โดยเริ่มจากการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เป็นระบบ วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งบุคลากรรับผิดชอบดูแล มีการควบคุมกำกับและติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ รวมทั้งแสวงหาแหล่งเรียนรู้ใหม่ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของครูในฐานะผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกให้เกิดการเรียนรู้ จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551)

สถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต มีภารกิจหลักในการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติ และความต้องการของท้องถิ่น โดยจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต มีการจัดการศึกษาใน 3 ระดับ แบ่งออกเป็นจัดการศึกษาในระดับอนุบาล การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา และการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีสถานศึกษาในสังกัดทั้งหมด 12 โรงเรียน จากผลการประเมินการศึกษาของปีที่ผ่านมา (เทศบาลจังหวัดภูเก็ต, 2560) พบว่ามีข้อเสนอแนะที่เป็นประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ 1) ปัญหาด้านผู้เรียนผู้เรียนไม่ได้รับการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านกระบวนการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์

และกิจกรรมส่งเสริมให้มินิสัยรักการอ่านและศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนควรได้รับการพัฒนา 2) ปัญหาด้านการบริหารจัดการไม่มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่ผู้เรียนและไม่นำผู้เรียนไปศึกษายังแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 3) ปัญหาด้านจัดการเรียนการสอน ไม่มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอจากปัญหาดังกล่าวทั้ง 3 ประเด็น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกระทรวงมหาดไทย และสอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนในระดับปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต
2. เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต
4. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ (Correlation Research) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ในขอบเขตเนื้อหาบทบาทของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ 2) การเป็นผู้อำนวยการความสะดวก 3) การประสานความสัมพันธ์ 4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ 2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้

3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 5) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้

2. ขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูล คือ ครูผู้สอนสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลภูเก็ต จำนวน 266 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ตซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอเก็บข้อมูลในสถานศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และตรวจสอบความถูกต้องและข้อความในการตอบแบบสอบถาม เก็บแบบสอบถามได้ทั้งหมด 266 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติบรรยาย การหาค่าความถี่ และร้อยละ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบปัญหาวิจัยตามวัตถุประสงค์ 2.1) วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.2) วิเคราะห์การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์บทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน 2.4) วิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารเพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้	3.70	0.66	มาก
2. ด้านการเป็นผู้อำนวยความสะดวก	3.64	0.69	มาก
3. ด้านการประสานความสัมพันธ์	3.71	0.68	มาก
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร	3.73	0.74	มาก
5. ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้	3.66	0.73	มาก

บทบาทของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ค่าเฉลี่ยรวม	3.69	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูผู้สอนให้ความคิดเห็นบทบาทของผู้บริหารโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการประสานความสัมพันธ์ ด้านการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และด้านการเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้โดยภาพรวม

การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านการแสวงหาแหล่งเรียนรู้	3.56	0.76	มาก
2. ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้	3.62	0.79	มาก
3. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.64	0.76	มาก
4. ด้านการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้	3.79	0.71	มาก
5. ด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้	3.75	0.66	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	3.67	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ครูผู้สอนให้ความคิดเห็นการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาด้านการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และด้านการแสวงหาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์บทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

ตัวแปร	การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ (Y ₁)	การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ (Y ₂)	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้	การพัฒนากิจกรรมที่	การพัฒนาระบบ	ภาพรวม (Y _{tot})
การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ (X ₁)	.401**	.422**	.387**	.301**	.386**	.485**
การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (X ₂)	.400**	.383**	.299**	.262**	.309**	.424**
การประสานความสัมพันธ์ (X ₃)	.454**	.392**	.230**	.290**	.340**	.437**
การพัฒนาครูและบุคลากร (X ₄)	.651**	.576**	.450**	.339**	.353**	.612**
การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ (X ₅)	.850**	.768**	.549**	.354**	.292**	.733**
ภาพรวม (X _{tot})	.722**	.665**	.501**	.402**	.435**	.703**

**นัยสำคัญที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต พบว่า บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ 4 บทบาทของผู้บริหารที่ส่งต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ บทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต

บทบาทของผู้บริหาร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients		t	P - Value
	B	Std. Error	Beta			
ค่าคงที่	1.004	0.149			6.728	0.000
ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ (X ₅)	0.510	0.034	0.642		15.090	0.000*
ด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ (X ₁)	0.216	0.037	0.246		5.795	0.000*

R Square= 0.590 Adjusted R Square= 0.587 F= 189.380 P - Value= 0.000*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า กำลังสองของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R^2) = 0.590 หมายความว่า บทบาทของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ความผันแปรของการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ตได้ร้อยละ 59.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 41.00 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น

บทบาทของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ ($P - Value=0.000*$) และการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($P - Value=0.000*$) ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักของผลกระทบของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต พบว่า ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\beta=0.642$) ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาด้านกรวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\beta=0.246$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ตโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารต้องเป็นผู้นำในการจัดการ การส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน โดยการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ เพื่อให้ครูนำไปพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาตามนโยบายที่ 5 ด้านการจัดการศึกษา เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้แหล่งเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภิรมนัส ยอดบุญมา ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูที่ต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ภิรมนัส ยอดบุญมา, 2551)

2. การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาได้มีการสำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพทั้งในและนอกสถานศึกษาที่จัดการศึกษาในบริเวณใกล้เคียง ส่งเสริมสนับสนุนนโยบายและหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียน เป็นแหล่งส่งเสริม

การค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียน ตามความสนใจและความสามารถของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรุ่งชัชดาพร เวหะชาติ กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการเรียนรู้ของครู อาจารย์ บรรลุผลโดยการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายเหมาะสมและเพียงพอให้แก่ครู อาจารย์ ได้เลือกพัฒนาและใช้ในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างได้ผลและสื่อเทคนิคนั้น ควรเน้นตั้งแต่ การจัดทำ จัดหาจากท้องถิ่น ไปจนถึงสื่อที่ทันสมัยเป็นสากล ซึ่งสถานศึกษาต้องมีแนวปฏิบัติ ดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ 2) ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความรอบรู้ 3) จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนางานด้านวิชาการ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะและองค์ความรู้ใหม่ ๆ 4) ประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีจัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศของแหล่งการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน (รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ, 2551)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ ในการกำหนดนโยบายวางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดหา จัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคันสนีย์ พรหมพินิจ ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัย พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (คันสนีย์ พรหมพินิจ, 2559)

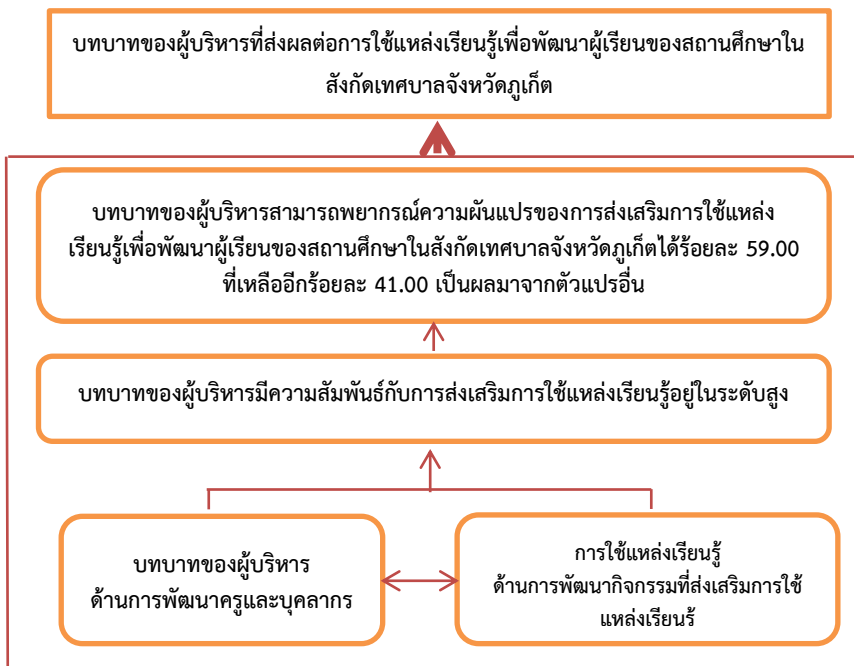
4. บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต พบว่า การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารให้ความสำคัญในสนับสนุนการตรวจสอบด้วยวิธีการที่หลากหลายว่านักเรียนเกิดการเรียนรู้ จากการเข้าไปใช้แหล่งเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด การกำหนดนโยบายวางแผนเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดหา จัดสร้างหรือพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ อันติมานนท์

ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การกำกับ ติดตามประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ (ทัศนีย์ อันติมานนท์ , 2553)

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้เสนอองค์ความรู้บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ ดังนี้ ผู้บริหารมีบทบาทด้านการพัฒนาครูและบุคลากรมากที่สุด การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารมีการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้มากที่สุด ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ในระดับสูง บทบาทของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ความผันแปรของการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ตได้ร้อยละ 59.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 41.00 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น

ภาพที่ 1 “บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้”

สรุป/ข้อเสนอแนะ

บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต จากการวิเคราะห์ข้อมูล การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนขอบเขตเนื้อหาบทบาทของผู้บริหาร ประกอบด้วย 1) การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ 2) การเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก 3) การประสานความสัมพันธ์ 4) การพัฒนาครูและบุคลากร และ 5) การประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การแสวงหาแหล่งเรียนรู้ 2) การจัดการแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 4) การพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ 5) การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแหล่งเรียนรู้ การทบทวนแนวคิด ทฤษฎี การเก็บแบบสอบถาม โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลักครูผู้สอนจำนวน 266 คน ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า บทบาทของผู้บริหารสามารถพยากรณ์ความผันแปรของการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ตได้ร้อยละ 59.00 ที่เหลืออีกร้อยละ 41.00 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่น บทบาทของผู้บริหาร ได้แก่ การวางแผนใช้แหล่งเรียนรู้ และการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต พบว่า ด้านการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\beta=0.642$) ส่งผลต่อการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาด้านการวางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้ ($\beta=0.246$)

จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัดภูเก็ต ด้านการเป็นผู้อำนวยการอำนวยความสะดวก และด้านการประเมินผลแหล่งเรียนรู้ แม้ในภาพรวมจะมีระดับการปฏิบัติตามบทบาทอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นลำดับสุดท้าย ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้ ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป 1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารในการจัดบริการและสร้างสภาพแวดล้อมแห่งการเรียนรู้และชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดตั้งเครือข่ายวิชาการเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของจังหวัดภูเก็ต

เอกสารอ้างอิง

ถิรมนัส ยอดบุญมา. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 2. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

- ทัศนีย์ อันติมานนท์ . (2553). การบริหารแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า จังหวัดพังงา. ใน วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- เทศบาลจังหวัดภูเก็ต. (2560). แผนพัฒนาการศึกษา. ใน รายงานประจำปี 2560. เทศบาลจังหวัดภูเก็ต.
- รังสรรค์ เลื่อมสำราญ. (2560). การบริหารและการจัดการห้องเรียน. เรียกใช้เมื่อ 13 พฤษภาคม 2563 จาก <https://www.gotoknow.org/posts/360348>
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2551). การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. พัทลุง: ศูนย์หนังสือ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ศันสนีย์ พรหมพินิจ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อการศึกษา กับ ประสิทธิภาพของโรงเรียนโพธิสัมพันธ์พิทยาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานปีงบประมาณ 2561. กรุงเทพมหานคร: กลุ่มวิจัยและพัฒนา นโยบาย สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน.